

REGÉLŐ.

PESTEN vasárnap aprilis 13^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Senegalparti kunyhó. *(Folytatás.)*

Julius 6-nak reggelén tehát valamennyi hajó a' Senegal felé fordítá irányzását; de nyolcz óra tájban a' majorsajkának több matrózai partra szállításukat kívánták, 's mivel ezen kérelmökre a' hadnagynak nem volt szabad állani, az egész legénység éppen lázzadó félben vala, 's a' kormány-lapátot akarák elfoglalni; de a' tisztnek szilárdsága (Festigkei) zabolán tartá a' felzendülteket. Azonban Estiau sajkája, mellyet néhány órák előtt szemeik elől elvesztettek volt, most a' majorsajka felé sietett; de ez mindenkép igyekezett amaszt kikerülni, mert azt vélték, hogy amannak czélja csak az volna, hogy legénysége egy részét erőszakkal emerre tolja; azonban csalódtak. Estiau a' beszélő csőn feléjük kiálta, hogy ő 60 embert partra szállított, és most a' Picard-familiát örömet felvennie hajójára. De Lapérére ezen ajánlást álnok kelepczének tartván azt felelte, hogy Picard jobbnak véli sajkáján maradni. Pedig milly sajnosan bánta az meg későbbben, hogy eme nemes ajánlást meg nem ismerte, 's el nem fogadta!

A' majorsajkába viz kezdett szivárogni, de még is a' hasadás kóczczal 's fadgyúval, mellyet egy gondos matróz a' fregátról magával hozott, hamar bedugatt. Dél tájban olly rekkenő 's kiállhatlan lett a' meleg, hogy a' sajkan levők haláluknak közelítését vélnék. A' pusztának (Sahara) forró szele fujt reájok, 's az általa hordott finom homokpór megsűríté a' levegőt. A' napnak vérpiros udvara volt; a' tengernek egész felületén köd terült-el, 's a' beszívott levegő finom homokkal volt tele, melly az égető szomjúság miatt a' kiszáradt tüdőkbe tolongott. E' kinos állapot délutáni négy órán túl tartott, midőn egy hives északnyugoti szél szerze

nekik enyhülést. Az ég kitisztult, 's az éhségtől, de még inkább szomjúságtól kinzatottak legalább kedvezőbb éjt reménylettek. Estve felé ismét eleség osztatott-ki, 's kinek kinek egy kis pohár víz, és egy kétsültnek mintegy nyolcz-ada jutott. Bár milly takarékos volt is ezen vacsora, még is kiki megelégedék vele, mivel reménylették, hogy más nap a' Senegalhoz érnek, és senki se sejdíté, milly szenvedésekre volnának még rendeltetve.

Estveli nyolcz óra felé fekete felhők boríták-el az eget, 's csak hamar setéségtől környékezve láták magokat. A' tenger egy közelgető fergetegnek minden jeleit mutatta. A' part felé terjedő láthatár egy hosszú magosra tornyosult hegylánczhoz hasonlított, mellynek csúcsai lángokat látszottak magokból szórni. Ezen képtelen magosságtól kékes veresréz színű csillámmal kerített felhőcskék szakadoztak-el, 's a' felleggel egyesültek, melly fenyegetődzve lebegett a' szerencsétlenek felett. Fél óra alatt egymásba folyt az ég és tenger, csillagot látni nem lehetett; — most hirtelen irtóztató zugás hallatszott nyugotról, 's a' tengerhullámok hegy gyanánt rohantak a' könnyű sajkára. — A' rémüléstől megmerevedve mindnyájan elhallgattak; senki se bátorkodék borzadását szomszédjának megvallani, csak a' gyermekek nyögtek néha szivrepesztőleg. — Picard asszony emléjét nyujtá csecsemőjének lecsillapítására, de ezen forrás is elapadván, kéntelen volt őt az élelem hijja miatt anyai keblén elepedve látni! — Ezen éj a' sajkan levő minden emberre nézve irtóztatós és nyomorúságos rémültség éje vala; de Picard és felesége tizszeresen szenvedtek, midőn gyermekeikre tekintének. — A' zivatar mindig erősebben visitott, a' habok mindig rettentőbben hömpölyögtek; 's midőn azoknak egyike a' vitorlát magával ragadná, — semmi reménység se maradt szabadulásukra.

A' menykövek egymásra gördültek, 's az egymásba keresztül csapkodó villámok feltakarák e' jelenetnek irtóztatóságát; a' sajka mind inkább vízzel telt-meg, bár melly igen fáradoztak annak kimeregetésében; a' hátulján végre egy széles repedést vettek észre, mellyet lehető legnagyobb sebességgel törekedtek bedugasztani. Nadrág, sapka, ing, sálók (schawls), minden arra fordítottak, 's e' törekedések szerencsés következése a' legénységnek elcsüggedt bátorságát ismét felélesztette. Így hánykódtak élet 's halál közt

hat óráig, míg éjjel után lecsendesült a' zivatar. A' tenger nyugottabb leve; egyes csillagok törtek a' felhőken keresztül, 's kiki már most, a' mennyire lehet, szenvedett rémléséből kinyugodni törekvők, kivevén a' kormányost, kinek a' még mindig nyugtalan tenger miatt ébren kellett maradnia.

Végre az ohajtott éj bekövetkezett, de vigasztalás nélkül. A' sajka messze vetődött-ki a' sik tengerre, 's mivel a' fergeteg össze töré az északmutatót (Compass), nem tudták merre evezzenek, míg a' hajnalpirosság kalauzul nem szolgált a' kormányosnak. Még délelőtt meglátták ismét a' partot, de a' látkörnek csak legvégsőbb szélén. A' matrózok ujjal sűrgeték a' kikötést, mivel reménylették, hogy a' parton vizet, 's némelly ennivaló fűveket találhatnak; mivel azonban e' tájékok lakójától, a' szerencsenektől (Maurok) tartottak, nem teljesítették kívánságuk; azonban megígéré nekik Lepérére hadnagy, hogy őket a' part habtorlásáig (Brandung) el fogja vinni, onnan azután, kiknek kedvök leend a' pusztán át vándorlani, uszsanak a' száraz földre. Tizenegyen ezen ajánlást elfogadták, de mihelyt a' sajka megállapodott, egyik se bátorkodék uszva keresztül törni ama négy hullámhegyeken, melyek még közöttük 's a' part között tornyosodtak; tehát inkább elfoglalván előbbi helyöket evezőjekhez nyultak igérvén, hogy ezután nyugottan maradnak. Már most az eleség harmadik kiosztásához nyultak, 's úgy találták, hogy csak négy korsó víz, 's fél tuztat kétsültjek van még hátra. Ezen szomorú helyzetben valamennyin a' partra kívánczoltak minden veszély ellenére, mellynek e' kikötés ki vala téve; de mivel előttük ugy rémlett, mintha a' parton egy szerencsen csoport állana, 's a' sajkát kormányzó tiszt olly reménységgel biztatá őket, hogy más nap a' Senegalt elérhetik, jobbnak tarták mindnyájan a' még egy napi szenvedést, hogysem a' Mauroktól elfogattassanak, vagy a' habtorlásba süllyedjenek. Most már csak egy fél pohárka víz, 's egy kétsült heted része juta kikire. Ezen szűk vendégletés a' nap hévségében, melly függőlegesen süttött reájok, nagyon enyhítette volna őket; de az elosztás csak más napra halasztatott. Picard gyermekei sirva esedeztek egy csep vizért; Laura, a' hat esztendő legfiatalabbik leánya, haldokolva feküdt anyja lábai előtt, 's nyögésén annyira megrázkodott a' szerencsétlen atya, hogy

a

már kész vala egyik erét felnyitni, mellynek vérével gyermeke szomját akará oltani. Azonban ezen kétségbe esési cselekedettől tartóztatá őt némelly barátjainak okos tanácsa.

Az éj hivessége némiképp enyhité a' szenvedőket. Közel a' parthoz vasmacskát vetettek, 's többnyire, félig éhhalva ugyan de elég csendeszen aludtak. Hajnalodván az idő folytaták utjokat; de a' szél elcsendesült; 's a' lankadt matrózok evezni nem tudtak. Már most kiosztatott az eleségnek csekély maradéka, 's elérkezett ama szempillantás, mellyben el kelle magokat határozniok, valljon a' tengeren vesszenek-e éhel, vagy magokat kitegyék a' haborlás veszedelemeire, 's a' pusztán átvándorlásra szenteljék. Midőn a' part felé tekintgetnének, néhány fehér fővény halmot, 's bokrot vettek ott észre, 's hirtelen egy matróz így kiálta-fel: „Ott Maurok vannak.“ Láttak is valóban néhány embereket, kiket Araboknak tartottak, 's ez okból utósó erejeket arra fordíták, hogy a' sajkát elmozdítsák a' part mellől, mivel féltek, nehogy ezen Maurok vagy Arabok hozzájuk usszanak, 's őket fogságra hurczolják. Későbbi néhány óra mulva egy kis halmon ismét több embert láttak, kik a' sajkára integetni látszottak, 's csak ugyan azokat a' Medusa legénységéből levő bajtársaiknak ismerték. Felelet gyanánt tehát fehér kendőt függesztettek az arboczfára, 's eltökélék magokat, hogy a' haborlási veszély ellenére is partra szálljanak. Midőn ahhoz közelitének, egész sereg Europaiakat vettek észre, kik meglehetősen magosságú homok-domboktól kerített erdőcske mellett telepedtek-le, 's benne ama sajkákon levő utasokat ismerték-meg, mellyek éppen olly kevéssé, mint a' fő sajka, voltak eleséggel ellátva.

A' parthoz közel rémitően törődtek egymáson a' hullámok, 's ezeknek pusztító erejek kikerülhetését ígérő egyetlen reményök a' kormányosnak azon ügyességén alapult, mellynek a' fergetegből eddigi megmenekvésöket valamenyin köszönték. A' kormányos tehát tengerbe hányatta az arboczfát, vitorlákat, 's mindent, mi a' hajót terhelhetné. Midőn a' sajka az első haborláshoz közelednék, sokan a' parton levő nézők közül a' homokdombok megé bujtak, hogy bajtársaiknak vesztöket ne láthassák; mások ismét jelt adtak, hogy ne ezen a' helyen kössenek-ki; mások pedig kezeikkel fedék-be szemöket: — de néhányan ezen

veszedelmet is megvetvén habok közé rohantak, hogy a' közelgetőknek segedelmökre lehessenek. Már is két habtorlási hullámhegyeken tört a' sajka keresztül, de most egy iszonyú magosságú harmadik hullám tornyosult-fel előtttek, melly menydörgéshez hasonló robajjal messzire terjedett a' part alatt. A' sajka, melly majd magosra az ég felé, majd szinte a' feneketlen mélységig szóratott, elmerüléséhez rémlett közelíteni, 's midőn az örvény felett köröskörül keringene, az őt kormányzó lankadt karok által nem engedé magát többé vezettetni.

Ezen pillanatban a' sajkát egy iszonyú hullám ragadja-meg, elsüllyed, eltűnik, de a' veszedelem uj erőre éleszti a' matrózokat; egyesítik erőlködéseket, a' sajka ropog, az evezők eltörnek, azt gondolják, hogy már a' parton vannak, de a' hajó oldalára fordul, 's erősen bele fekszik a' fővénybe; pusztító vízfolyam erőszakával zajog ismét egy újabb hullám feléjük; a' viz mindnyájokat nyakig éri; a' sóskeserű hab megfullasztással fenyegeti őket, a' matrózok hullámok közé rohannak, karjaikra veszik a' gyermekeket, 's kiteszik a' szárazra, azután vissza térvén megmentik az asszonyokat is. *(Folytatás következik.)*

N É P I S M E R T E T É S.

Farsang-csőtörtők Romában. *(Végzet.)*

A' jó husban tartott szilaj lovak dühökben lábokkal tombolnak, hogy vágatva menniek nem lehet, 's ugynyeritenek, ha egy papirostekercs tele czukrocskákcal csapattik fülökhez, hogy körülöttek tiz lépésnyi tért is beteritenek tajtékjokkal. A' kocsisok, kik a' sok si guardi, si guardino kiáltás miatt hangos szót se tudnak ejteni, már csak hörögni képesek; az asszonyi álarczosok nyivognak, a' férjfi álruhások a' szerint, mint t. i. házaló szerárosokat (Marktschreyer), orvosokat, harlekint, régiségbuvárt (Antiquar), vagy bűvészt (Zauberer) képzene, papolnak (perorálnak), tanitanak, jóslanak (wahrsagen) vagy más tréfát üznek, és pedig mind ezeket a' romai beszéd mód teljes használásával teszik, mellynek a' sipítás (fistuliren) nem szokott tulajdona lenni sem a' köz életben, sem a' játékszínen, annál kevesebbé tehát farsang idején a' corsón; a' bohóskodók czukrocskákat hajigálnak, 's kiket érnek, hangos kiáltásra fakadnak; az utszállók (Bir-

baccioni) az emberek 's lovak lábai alatt mászkálnak, hogy a' czukrocskákat felszedhessék, 's irtóztatón orditnak, ha reájok tapodnak, de ha egy pár bajocchó-t vet nekik az ember, gunyakczagva hömpölygenek odább a' sokaság között.

J E L E S M O N D Á S.

Mi a' mienk?

A' jelenlévő egyedül sajátunk;

A' jövődével bal eset parancsol.

Verseghy.

Boldogság talpköve. Az élet boldogsága nemes szív-bélyegeken épül. Nyomban hijányt érez a' szív e' részben, ha e' kincset a' melléktekinteteknek alá vetjük. Tűnik az az indulatnak lobbót vető gerjedelmei elől, 's az önszeretet és nagyra vágyás szeszélyei előtt úgy villan-el, mint egy korán hűnyő pillantat.

Bár any Ágoston.

Aphorismák Erdélyből. Az okos barátnak szeretete legcsalhatatlanabb tanúbizonysága ön szívünknek, tisztelete pedig mintegy pecsétje jószágunknak.

Az életnek poharát, mellybe jó és rossz töltetik, használni, 's ezt amaz által édessé tenni, — ez a' bölcsnek, ki a' szerencsétlenségben is szerencsét teremt, való tudománya.

A' kellemes magaviselet ajánló levél az idegenre 's barátság pecsétje az ismertetésre nézve. ifj. Thoroczka László.

Az igaz barát, valamint drága, éppen olly ritka kincs: a' száján mézet, szívében mérget hordozó, és szeretetét sok csevegéssel erősítő barát hasonló a' csörgő kigyóhoz; csörget, hogy marását kikerülhessük.

Szép hirt-nevet szerezni bajos: azt valóban megérdemelni csak-nem lehetetlen.

Zeyk Gyula.

K Ö I. T É S Z E T.

Isten kegye. (Folytatás.)

Gyenge szellők játszadoztak

A' hölgy szóke hajával,

'S homlokán vette lakását

Vénus egész hadával;

Arcza hótól fedett tájhoz,

Mellyen rózsák viritnak,

Hasonlita, 's midőn álma

Elenyészvén kinyitlak

Az ég kékjét szépséggel

Felülmuló zemei,

Látván az idegent, bitor

Szintől emelt kecasei,

'S szent szemérme párosulva

Hó keble hullámmal,

Legyőzők a' zordon vadászt

Minden indulatival,

'S szelid hangon kérdi: „ki vagy?

Szép szűz szólj, mi sors hozott

Magánosan e' vadonba?

'S bűt ha néked okozott

Valaki jobbagyim közül

Mond, azonnal ezeret

Kardra hányatok közülök,

Asszonyt, férjfit, gyermeket.“

„Szüntesd vitéz haragodnak

Dühét, — a' hölgy pirulva

Szóll — búmnak oka távol van,

'S hogy rövid idő múlva

Egyesülve vele legyek,

Legforróbb ohajtásom.

Tudd meg vitéz, meghalt mátkám

'S vele földi vigságom!

Tünde nevem, atyám Karpát

Videkének vezére,

Anyám meghalt, 's úgy jutottam

Idegenek kezére,

Mivel atyám csata-zajban
 Elt szünetlen, 's leányán
 Nem aggódott, csak bánkodott
 Fiú magzat hiányán.
 Így töltém-el magánosan
 Gyermekségem vig korát,
 Galambjaim között velek
 Enyelegve, táborát
 A' tömerdek bűnnek gondnak
 Nem ismervén, békével;
 Midőn egykor életemnek
 Gyermekek-kora végével
 A' csatából vissza téro
 Atyám előttem terem,
 De nem maga, — ó jó vitéz!
 Felbuzdul minden erem
 Most is, ha csak gondolatban
 Etét látom, atyámmal
 A' harczból jött, barátjának
 Fija volt az; hév lánggal
 Néze szemem közé, 's szívem
 Legott az övé leve;
 Boldogságom végtelen volt,
 De a' sorsnak vas keze
 Elrablotta életemnek
 Örömeit, 's szenvedés
 Árasztá-el napjaimat,
 És örökös epedés!
 A' Tatárok ellen harczolt
 Ete szokott tüzével
 'S hátulról egy nyíl szegze át
 Mérgesített hegyével;
 Sirját látni, 's ráborulva
 Sírni, titkon indulék

(Végzet következik.)

Atyám várából, 's fáradtan
 E' tölgy alatt aluvék
 Mély bánattól elnyomatva;
 Engedd tehát utamat
 Folytatni, hogy kisirhassam
 Mátkám sirján magamat.“ “
 Így végzé szép Tünde szavát
 Keservesen zokogva;
 'S Zongor szive hév lángoktól
 Nyugtalanul dobogva.
 A' szép hölgynek birásáért
 Mindent elkövetni kész,
 És hogy célját elérhesse
 Színlést színlésre tetéz.
 „Veszélyes e' vad berkekben
 Magánosan tévely'gni
 Szóll a' szűzhöz — én kalauzt
 Fogok melléd rendelni
 Szép alak! hogy veszély nélkül
 Láthasd mátkád sirhalmát;
 De most váramba kövess, hogy
 Tessed lelvén nyugalmát
 Biztosabban követhessed
 Szived tiszta vágyait,
 Nem messze van váram, látod
 Ott a' bércezen falait?“
 És gyengéden felemelvén
 A' szép hölgyet lovára,
 'S mi előtt még szóllott volna
 Az tett ajánlására,
 Öröm és hév szerelemtől
 Szikrát hányó szemekkel,
 Repül gyorsan vára felé
 A' szép kedves teherrel.

K Ü L Ö N F É L E.

Törökök változása. A' Törököket már alig ismerni —
 így egy török országi levél; — ők olly erkölcsösek és társalko-
 dók lettek, hogy a' festészek és építészek szabadon mehetnek a'
 moscheákba. Minap már a' Zsófia templom állásán dolgozni is lát-
 ták őket, hova még rövid idő előtt egy kereszténynek se volt
 szabad lábát tenni a' nélkül, hogy kijövetelénél meg ne gyilkol-
 tatott volna. Nehány hét előtt a' szultan valamennyi követeknek
 igen pompás ázsiai fürdő-innepet adott, melyre felséges francia
 izlésű ebéd következék, ez után két tüzi játék, táborlat, és végre
 gymnasticai gyakorlatok.

Bonnet madagascari király, ki született francia volt
 's 60 év előtt mint hajós legény Perigueux-ból tengerre utazott
 's Madagascarban király lett, néhány esztendő előtt halt-meg és
 a' londoni bankban 75 millio frankot hagyott. Örökösei (öcsjének
 7 gyermekei) már lépést tevének az örökség átvétele végett. —
 Girard István is Perigueuxben született, 's Philadelphiába vándor-
 olván néhány év előtt 125 millio frankot hagyott holta után, de
 annak csak némelly csekély részét hagyá francia atyjafjainak,
 a' többit az amerikai szövetséges statusoknak.

Cromwell (Protector) utósó maradéka még él, t. i. Cromwell S. kisasszony most 90 esztendő. Benne Cromwell neve el fog enyészni. Szegénységben tölti ősz napjait Hamstaed-End-Cottage-ban.

Le grégibb kép. Nehezen van a' világon régibb kép annál, melyet nem régiben Bettigamo ur a' londoni museumban felbontott múmia melljén talált. Ezen kép hihetően a' megholtnak arczéke lehetett, mely vékony fatáblára van festve. Rajta fekete haj, szép arczvonások, nagy setét szemek látszanak. Ezen 3000 esztendő képnek másolatja bizonyly több érdeket gerjesztene — így szóll egy külföldi hirlap — mint félszáz fillér-fametszvények.

Keményítő divatja. Angoly országnak hires királynéja Erzsébet 1596-ki jun. 23-án erős parancsolatot hirdetett, mellyel fogva mindenkinek megtiltáték a' kékitővel keményített fehér ruhának hordozása. Ellenben uralkodása alatt köz divatban volt a' fehéren keményített feszes ruha. A' kir. udvar teremeiben 's a' dámák társasági szobájiban nem vala egyéb látható mint vízmedenczék és keményítő tálak. A' kezeknek pacskolása, a' keményített tárgyak kifacsarása, felaggasztása, vasalása társaságos gyülekezetkor éppen olly közönségesen üzetteték, mint most a' kártyázás és fortepiano-játszás. Végre annyira ment a' dolog, hogy a' flandriai Dinghen van den Plasse asszonyság, mint a' keményítés tudományának rendes professornéja Londonba hivatatték, és ott nagy fizetést kapott.

Fillér-theatrum. Edinburgban (Skótziaában) egy szini vállalkozó, minthogy most a' fillér-vállalatok divatoznak, fillér-theatrumot akar felállítani, mellyen ő néző-dal- és tánczjátékokat szándékozik adadni, ha őt bizonyos számú előfizetők (a' helyek különbsége szerint 1--5 fillérre terjedő aláírással) segítendik. Hihető, hogy e' fillér-vállalkozó majd társaságának fizetését is fillérként fogja felszámítani. Valóban csudálni is lehetne, ha, miután már fillér-encyclopediánk, 's fillértárink vannak, még egy fillértheatrum is létre nem jöhetne.

Csere-rejtvény.

1. 2. 3. Más élve én halva pirúlok.
2. 1. Hegy oldalából zúgva hullók.
3. 2. 1. Ezen tanul — úgy mondják — a' Magyar.
5. 2. 1. Eső engem földből kavár.
2. 1. 4. 5. Hozzám jön venni a' vevő.
3. 4. 1. Időszak még is nem idő.
3. 4. 5. Zsubát ad szőre, szarva szur,
Seregben én vagyok az ur.
5. 4. 3. A' dúzsnak ennyi birtoka.
3. 2. 1. 4. 5. Illyen minden, mi kár oka.
3. 4. 5. 2. 1. Vesszőből fonva kedvesen veszem;
Ha lányka nyujtja, üresen viszem.
2. 1. 4. 3. Ugord-át, útd hogyha zárja,
De jól vigyázz ne ess belé.
1. 2. 3. 4. 5. Mező; nagy emlék híre járja,
A' hon oltárnak szentelé.

Muki.

Előbbi rejtvény: Púp.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.